

BIUDŽETINĖ ĮSTAIGA ŠIAULIŲ „AUŠROS“ MUZIEJUS

1	9	0	7	5	7	0	3	6
---	---	---	---	---	---	---	---	---

(įstaigos kodas)

PATVIRTINTA
Šiaulių „Aušros“ muziejaus
Direktoriaus 2024 m. kovo d.
veiklos įsakymu Nr. V1-

DARBUOTOJO, VAIRUOJANČIO SAVO AR TARNYBINĮ AUTOMOBILĮ DARBO REIKALAIS SAUGOS IR SVEIKATOS INSTRUKCIJA NR. 6

I. BENDROJI DALIS

- Vairuoti tarnybinį ar nuosavą automobilį darbo reikalais gali asmuo, ne jaunesnis kaip 18 metų, nustatyta tvarka pasitikrinęs sveikatą, turintis vairuotojo pažymėjimą, suteikiantį teisę vairuoti atitinkamos kategorijos automobilį, išklauses darbuotojų saugos ir sveikatos bei gaisrinės saugos instruktavimus.
- Darbuotojo darbo ir poilsio laikas nustatomas vadovaujantis Lietuvos Respublikos Darbo kodekso nuostatomis.
- Pranešimo apie nelaimingą atsitikimą tvarka:
 - pačiam nukentėjus nelaimingo atsitikimo metu, jei leidžia jėgos, nedelsiant pranešti įstaigos vadovui ar jo įgaliotam asmeniui;
 - pamačius arba sužinojus, kad įvyko nelaimingas atsitikimas, suteikti nukentėjusiajam pirmąją pagalbą, jei reikia, iškviešti greitąją medicinos pagalbą telefonu 112. Pranešti apie nelaimingą atsitikimą darbdaviui ar jo įgaliotam asmeniui;
 - kol nelaimingas atsitikimas bus pradėtas tirti, darbo vieta ir įrenginių būklė turi likti tokia, kokia buvo nelaimingo atsitikimo metu. Jei dėl to kyla pavojus aplinkui esančių darbuotojų gyvybei ar sveikatai, galima daryti tik būtinus pakeitimus apie tai surašant aktą;
 - įvykus nelaimingam atsitikimui pakeliui į darbą arba iš darbo, kreiptis į gydymo įstaigą ir nedelsiant pranešti įstaigos vadovui, ar jo įgaliotam asmeniui.
- Pranešimo apie darbo metu pastebėtus trūkumus tvarka - savavališkai nešalinti darbo priemonių, įrenginių ir pastatų gedimų, taip pat juose įrengtų darbuotojų saugos ir sveikatos apsaugos įtaisų gedimų; nedelsiant pranešti įstaigos vadovui ar jo įgaliotam asmeniui, įstaigos darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybai bei darbuotojų atstovui apie darbo ir darbų saugos priemonių gedimus, apie padėtį darbo vietose, darbo patalpose, pavojų darbuotojų saugai ir sveikatai.
- Darbuotojas gali atsisakyti dirbti - darbus, kuriuos saugiai atlikti neapmokytas; jeigu įrankiai, įrenginiai techniškai netvarkingi; darbo aplinka kelia pavojų sveikatai ir gyvybei; jei kolektyvinės apsaugos priemonės neužtikrina darbuotojo apsaugos nuo rizikos veiksnių, o asmeninės apsaugos priemonės neišduotos; jei asmeninės apsaugos priemonės netvarkingos, nepatikrintos, neišbandytos.
- Asmens higienos reikalavimai - dirbti tik su tvarkingais, švariais drabužiais, avalyne; rankas plauti tik tam skirtomis priemonėmis, nelaikyti maisto produktų darbo vietoje ir nevalgyti.
- Už šios instrukcijos nevykdymą, darbuotojui taikoma LR įstatymų nustatyta drausminė, materialinė, administracinė atsakomybė, priklausomai nuo pažeidimo pobūdžio ir pasekmių.

II. PROFESINĖS RIZIKOS VEIKSNIAI. SAUGOS PRIEMONĖS NUO JŲ POVEIKIO

- Automobilio vairuotojo darbo pavojingi ir kenksmingi veiksniai:
 - keliu judančios transporto priemonės, pėstieji;

- 8.2. kelio pavojingi kelkraščiai, susiaurėjimai, nuokalnės, įkalnės, posūkiai, slidus, duobėtas kelias;
- 8.3. galimas žmonių, naminių gyvulių ir laukinių žvėrių, sugedusių ir neapšviestų transporto priemonių staigus pasirodymas važiuojamoje kelio dalyje;
- 8.4. gatvių sankryžos ir geležinkelio pervažos;
- 8.5. vairavimo klaidos (neteisingai įvertinta situacija kelyje, nepasirinktas saugus greitis);
- 8.6. vairavimas esant nuovargiui ir mieguistai būklei;
- 8.7. išmetamų variklio dujų ir kuro garų poveikis;
- 8.8. padidinta regėjimo įtampa;
- 8.9. triukšmas ir vibracija;
- 8.10. sąlytis su naftos produktais, antifrizo, stabdžių skysčiu;
- 8.11. blogos oro sąlygos;
- 8.12. priverstinė kūno padėtis;
- 8.13. gaisro ir sproginimo pavojus.
9. Būtinios saugos priemonės:
 - 9.1. mokėti saugiai dirbti, žinoti ir vykdyti kelių eismo taisyklių reikalavimus;
 - 9.2. laikytis automobilių ir mechanizmų eksploatavimo taisyklių, nedirbti su techniškai netvarkingomis darbo priemonėmis;
 - 9.3. žinoti automobilio konstrukcijos ypatybes, mokėti nustatyti agregatų ir mechanizmų gedimus;
 - 9.4. automobilyje turi būti komplektas naudoti tinkamų įrankių: domkratas, įrankių komplektas, du pleištai ratams fiksuoti, padėklas domkratui, pirmosios pagalbos rinkinys (vaistinė), avarinio sustojimo ženklas, gesintuvas;
 - 9.5. draudžiama naudoti netvarkingus įrankius, įrenginius, apsaugines priemones ir mechanizmus;
 - 9.6. kad automobilyje nekiltų gaisras ir sproginimas, reikia:
 - 9.6.1. neeksploatuoti automobilio su netvarkinga kuro ir elektros sistema;
 - 9.6.2. nerūkyti visai arti prie kuro sistemos, ypač prie degalų bako;
 - 9.6.3. nešildyti variklio atvira ugnimi;
 - 9.6.4. nelaikyti ant variklio ir automobilyje tepalų ir kuro valymui panaudotų skudurų;
 - 9.6.5. nenaudoti atviros ugnies mechanizmų gedimo nustatymui ir gedimo šalinimui;
 - 9.6.6. nevežti automobiliu degių ir sprogių medžiagų.
 10. Vadovaujantis „Darbuotojų aprūpinimo asmeninėmis apsauginėmis priemonėmis nuostatų“ reikalavimais, darbuotojui gali būti nemokamai išduodamos asmeninės apsauginės priemonės.

III. DARBUOTOJO VEIKSMAI PRIEŠ DARBO PRADŽIĄ

11. Prieš pradėdamas važiuoti apžiūrėti:
 - 11.1. ar automobilyje tvarkingi galinio vaizdo veidrodžiai, leidžiantys vairuojančiajam stebėti kelią už jo nugaros;
 - 11.2. ar automobilio apšvietimo sistema tvarkinga, ar veikia artimųjų ir tolimųjų, gabaritinių, stovėjimo, posūkių šviesų žibintai;
 - 11.3. ar įjungus atbulinę pavarą įsijungia atbulinio važiavimo žibintai;
 - 11.4. ar automobilyje yra pirmosios pagalbos rinkinys, gesintuvas ir avarinio sustojimo ženklas.
12. Prieš pradėdamas važiuoti reikia:
 - 12.1. vizualiai patikrinti automobilio techninę būklę, padangas, stiklus, kuro, tepalų, stabdžių skysčio kiekį, ar yra įrankių rinkinys ir kitas būtinas inventorių, saugos diržai, pirmosios pagalbos rinkinys, gesintuvas, avarinio sustojimo ženklas;
 - 12.2. patikrinti stabdžius, vairo mechanizmą, stiklo valytuvų ir apipurškimo sistemą, garso ir šviesos signalą;
 - 12.3. prieš užvedant variklį, užsisėgti saugos diržus, pavarų perjungimo svirtį pastatyti į neutralią padėtį;
 - 12.4. pastebėjus bet kokį gedimą, netvarką ar keliantį pavojų veiksnį, informuoti darbdavį ar darbdaviui atstovaujantį (įgaliotą) asmenį. Darbo nepradėti, kol nebus pašalinti visi trūkumai.

IV. DARBUOTOJO VEIKSMAI DARBO METU

13. Vairuotojas privalo vykdyti kelių eismo taisyklių reikalavimus. Darbuotojas, vairuojantis automobilį, atsako už automobilyje vežamų keleivių, krovinio saugumą.
14. Draudžiama perduoti automobilį vairuoti pašaliniam asmeniui.
15. Jei automobiliu vežami kroviniai, jei turi būti patikimai supakuoti ir pakrauti transporto priemonėje, taip kad nejudėtų, jei reikia sutvirtinti specialiais diržais.
16. Pakraunant ir iškraunant gaminius, medžiagas, įrenginius ir kt., darbuotojas privalo žinoti krovos organizavimo reikalavimus, stebėti krovinių pakrovimo-iškrovimo eigą, prieš išvažiuodamas privalo patikrinti ar krovins tinkamai pakrautas.
16. Darbuotojas atliekantis pakrovimo - iškrovimo darbus, privalo laikytis bendrų krovinių krovos ir transportavimo reikalavimų.
17. Kraunant krovinius rankomis būtina laikyti saugos reikalavimų krovinio svoriui.
18. Darbuotojas turi būti dėmesingas, atidus, atsargus, nesikalbėti su pašaliniais ir netrukdyti dirbti kitiems. Palaikyti tvarką ir švarą darbo vietoje.
17. Įlipti ir išlipti iš automobilio reikia atsargiai laipteliais (jei jie įrengti), nešokinėti, tvirtai laikytis rankomis už turėklo (jei jis numatytas automobilio konstrukcijoje).
18. Kiekvieną kartą iškrovus krovinius, automobilio kėbulas turi būti gerai išvalomas.
19. Jei pervežamų gaminių gamintojų yra nurodyta kaip šiuos gaminius transportuoti ir saugoti, privaloma laikytis tų nurodymų reikalavimų.
20. Draudžiama į įstaigos teritoriją nešti alkoholinius gėrimus, būti įstaigoje bei dirbti neblaiviam, apsvaigusiam nuo narkotinių, toksinių ar kitokių medžiagų.
21. Darbuotojas, vairuodamas automobilį, turi nuolatos stebėti kontrolės prietaisų parodymus ir kaip veikia visi mechanizmai, pasirinkti saugų važiavimo greitį, atidžiai stebėti situaciją kelyje.
22. Atsižvelgdamas į važiavimo greitį, meteorologines sąlygas ir kelio būklę, vairuotojas turi laikytis tokio atstumo nuo priekyje važiuojančio transporto, kad neatsitrenktų, jeigu teks stabdyti.
23. Aptikęs automobilyje gedimus, gresiančius saugiam eismui ir automobilio išsaugojimui, vairuotojas privalo imtis priemonių gedimams pašalinti, o jeigu tai neįmanoma - iškviesti specialiąsias autoserviso tarnybas gedimams pašalinti.
24. Keičiant automobilio ratą, sustoti lygioje vietoje, sustabdyti variklį, įjungti stovėjimo stabdį, įjungti pirmą pavarą. Prieš keliant automobilį domkratu, būtina užfiksuoti vieną jo ratą iš abiejų rato pusių pleištais, išlaipinti iš salono keleivius.
25. Automobilio pakėlimui domkratą statyti ant tvirto, lygaus pagrindo. Esant kitoms sąlygoms, po domkratu padėti specialius skydelius, užtikrinančius domkrato stabilumą padėti. Pakėlus automobilį domkratu, po automobilio kėbulu pastatomos išbandytos, atitinkančios automobilio svorį, atramos.
26. Draudžiama dirbti ir būti po automobiliu, jei jis pakeltas domkratu ir nėra paremtas papildoma išbandyta atrama. Išlįsti ir palįsti po automobiliu galima tik ne į važiuojamąją kelio dalį.
27. Jeigu perkaista automobilio aušinimo skystis, būtina išjungti variklį ir palaukti kol aušinimo skystis atvės. Draudžiama atsukti aušinimo skysčio išsiplėtimo bakelį esant įkaitusiam aušinimo skysčiui, yra rizika nusiplikyti.
29. Sugedus automobiliui, vilkti jį galima lanksčiaja 4-6m ilgio vilktimi, pažymėta ryškiaspalvėmis vėliavėlėmis (skydeliais) arba standžiąja vilktimi, ne ilgesne kaip 4 metrai.
30. Vilkti draudžiama: transporto priemonę, sugedusiu vairo mechanizmu; lanksčia vilktimi transporto priemonę per plikledį, kai pagrindiniai stabdžiai sugedę; standžia vilktimi transporto priemonę, kurios stabdžiai neveikia, be velkamosios transporto priemonės vairuotojo; užkėlus velkamos transporto priemonės dalį ant vežimėlio, jei velkamos transporto priemonės masė didesnė už pusę velkančios transporto priemonės masės.
31. Draudžiama vilkti daugiau kaip vieną motorinę transporto priemonę.

32. Vairuotojas gali palikti transporto priemonę tik pasirūpinęs, kad ji savaime nenuriedėtų arba ja nepasinaudotų kiti asmenys.
33. Nuimant ir uždedant agregatus arba ratus, būtina automobilio rėmą paremti specialiomis atramomis, po ratais padėti atramines kaladėles. Vietoj atramų naudoti plytas, medžio gabalus, kitus atsitiktinius daiktus draudžiama.
34. Užvažiavus ant estakados ar apžiūros duobės, reikia įjungti stovėjimo stabdį, po ratais padėti kaladėles, ištraukti raktelius iš spynelės.

V. DARBUOTOJO VEIKSMAI AVARINIAIS ATVEJAIS

35. Įvykus avarijai, su ja susijęs vairuotojas privalo:
- 35.1. nesukeldamas papildomo pavojaus, nedelsiant sustoti, įjungti avarinę šviesos signalizaciją, o jeigu jos nėra arba ji neveikia, pastatyti avarinio sustojimo ženklą;
- 35.2. imtis priemonių, kad būtų suteikta pirmoji pagalba nukentėjusiems, iškviešti greitąją medicinos pagalbą telefonu 112.
- 35.3. jei reikia apie autoįvykį pranešti policijai telefonu 112, apie autoįvykį informuoti įstaigos vadovą.
- 35.4. pasilikti autoavarijos vietoje ir stengtis išsaugoti avarijos ar nelaimingo atsitikimo vietą tokią, kokia ji buvo avarijos ar nelaimingo atsitikimo metu, kol bus pradėtas įvykio tyrimas, užrašyti avariją mačusių liudininkų pavardes ir adresus.
36. Jei autoavarijoje žmonės nenukentėjo, o visi su ja susiję eismo dalyviai sutaria, vertindami autoavarijos aplinkybes, nubraižius autoįvykio schemą ir ją pasirašius galima palikti įvykio vietą.
37. Kilus gaisrui automobilyje, nedelsiant sustoti, jei yra galimybė, atjungti akumuliatorių, gaisrą reikia gesinti turimomis gaisro gesinimo priemonėmis, o jeigu reikia, iškviešti ugniagesius.

VI. DARBUOTOJO VEIKSMAI BAIGUS DARBĄ

38. Pastatyti automobilį jo laikymui skirtoje vietoje.
39. Laikant automobilį garaže, automobilio variklis gali veikti tik tada, kai į garažą įvažiuojama. Po to nedelsiant jį sustabdyti, kad nebūtų rizikos apsinuodyti variklio išmetamosiomis dujomis.
40. Apie darbo metu pastebėtus automobilio gedimus pranešti įstaigos vadovui.

Instrukciją parengė UAB „Saugotyra“